

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at ændre de gældende retningslinjer for udarbejdelse af lovforslag, således at der i lovbemærkningerne skal redegøres for lovforslagets forhold til internationale forpligtelser, som påhviler Grønlands Selvstyre, herunder særligt menneskerettigheder og oprindelige folks rettigheder. Naalakkersuisuts nye procedurer skal træde i kraft pr. 1. januar 2026.

(Medlem af Inatsisartut Mariane Paviassen)

Ordførerindlæg:

Inuit Ataqatigiit anser mangfoldighed som styrke. Der er plads til alle i samfundet. Vi har brug for alle evner.

Inuit Ataqatigiit respekterer retten til at leve et liv, uanset køn, ophav, seksuel orientering og ytringer, at de har ret til ligebehandling.

Om du er spædbarn, under 18 år, 25 år, er pensionist, er sund, har handicap, så har du ret til at blive beskyttet.

Børns rettigheder, menneskerettigheder, de oprindelige folks rettigheder: er indbyrdes forbundet, lige værd og når et af den bliver krænket, så har man efter alle rettighederne krav på at blive beskyttet.

Inuit Ataqatigiit forestiller sig at man giver slip for kolonitiden gennem de fornødne rettigheder, hvor vi skal arbejde for at give plads til alle.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Demokrati og et liv som accepteret og med plads i samfundet kommer ikke ad sig selv. Det er noget man skal arbejde for.

Her vil jeg ikke undlade at nævne nødvendigheden af at man giver viden og oplyser befolkningen om rettigheder.

Siden indførelsen af demokratiet i verden har kvinder altid haft stemme- og opstillingsret, også her i landet. Kvinder mangler stadigvæk rettigheder i nogle lande, og piger har begrænsninger for at kunne gå i skole, selv om vi skriver 2025.

Heldigvis har vi her i landet vedtaget FN's forskellige rettigheder;

- FN's Konvention om Afskaffelse af Alle Former for Racediskrimination.
- FN's Konvention mod Tortur og anden Grusom, Umenneskelig eller Nedværdigende Behandling eller Straf.
- FN's Konvention om Barnets Rettigheder
- FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap.
- FN's Konvention om Afskaffelse af Alle Former for Diskrimination Imod kvinder.

Listen er ikke udtømmende. Den sidste konvention som vi tiltrådte her i landet er Istanbulkonventionen – Europarådets konvention om bekæmpelse af beskyttelsen mod forskellige former for vold mod kvinder i hjemmet. Vi har et arbejde at udføre.

Vi skal realisere de konventioner som vi har tiltrådt her i landet. Gennem vore daglige samtaler, når vi er sammen og gennem samarbejde. Vi er forbilleder for vores børn, og i den periode vi lever i, er mobning blandt børn alt for synlig. Hvis vi voksne respekterer hinanden – også når vi taler sammen, så vil vores børn følge os.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Rettigheder er ikke en pynt som hænger i væggen. Rettigheder skal implementeres. Dette sker blandt andet gennem folkeoplysning, og jeg ved at menneskerettighedsrådet gør en indsats for det.

Jeg selv har rejst fra Qaanaaq i Nord til Nanortalik i syd, fra Sisimiut i vest til Tasiilaq i øst, fordi der er for lidt kendskab til rettighederne og fordi man skal have disse i erindring i dagligdagen. Også menneskerettighederne. Fordi vores identitet er vigtig, er det vigtigt at vi alle har en plads og vi alle bliver accepteret i dagligdagen.

Derfor kan vi ikke nøjes med at hænge rettighederne op; vi skal kunne dem uføre og respektere disse i vores liv, for jeg er sikker på, at vi har medmennesker der bliver forfulgt, bliver behandlet anderledes på grund af deres identitet.

Netop fordi forholdene er som de er, har vi brug for sådanne love og forordninger, for at vi alle kan have plads, føle os velkomne og for at kunne leve et trygt liv.

Hvis beslutningsforslaget skal lykkes, skal man implementere rettigheder i Naalakkersuisuts virke, og det vil medvirke til gennemsigtige procedurer, og vil styrke vores samarbejde med andre lande, idet andre lande ser på værdisæt hos deres samarbejdspartnere.

Naalakkersuisut vil i deres forretningsorden medtage høring om vores rettigheder, således at de inden en beslutning har kendskab til hvilke rettigheder der berøres i en given sag, hvilket er positivt.

Derfor er dette forslag en stærk udmelding om at enhver, uanset om man er kvinde eller mand, er engelsksproget, er en person med handicap, homoseksuel, er anderledes end dig og mig har rettigheder og Inuit Ataqatigiit støtter dette.

Vi henviser forslaget til behandling i Lovudvalget.